

گزارشی از دیدار و گفتوگو با رییس قوه قضاییه (۱)

عباس عبدي

پس از تغییرات به وجود آمده در دولت، ابتدا از طرف آقای ریسی تماس گرفتند و درخواست نظرات و پیشنهادهای و انتقادات را داشتند که بنده نیز بدون تامل پذیرفتم، چرا که در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست. يك تلفن هم معرفي کردند که مطالب را از طریق واتسآپ ارسال کنم. تعدادي از نظراتم را از آن طریق فرستادم، ولي در بیشتر موارد، نظراتم را به صورت یادداشت و در فضای عمومي نوشتم. آخرین مورد ارسالي حدود يك ماه پیش بود که تاکنون دیده نشده است. به نظرم مسیر ارتباطي متوقف شده باشد. پس از آمدن آقای اژه‌اي در قوه قضاییه مشابه همین درخواست شد و به همان شیوه عمل کردم و پاسخ مثبت دادم. این بار ارتباطات موثرتر بود و نسبت به دو نمونه از موارد و نظرات پیشنهادي نیز اقدام شد که مفید بود تا اینکه مدتي پیش تماس گرفتند و پیشنهاد گفتوگوي حضوري و شنیدن مستقیم نظرات را کردند که این گفتوگو در روز عيد تولد پیامبر (ص) حدود دو ساعت و ربع انجام شد. سعی مي‌کنم آنچه را که گذشته و برای خوانندگان مفید است، شرح دهم. در ملاقات به جز همراهان آقای اژه‌اي و عوامل ضبط برنامه، از شش نفر نیز دعوت شده بود که به جز آقای علي مطهري با بقیه آقایان آشنایی نداشتم. آقایانی که عموماً از جوانان جناح اصولگرا بودند. حضور آنان برای بنده جالب بود. اتفاقاً نظرات انتقادي خوبی هم داشتند که استفاده کردم. ولي نکته مهم این است که از مجموعه مقابل دو نفر مثل آقای مطهري و بنده دعوت شده بودند که تقریباً در عرصه عمومي شناخته شده هستیم و هیچ يك از جوانان این مجموعه که افراد صاحب صلاحیت و خوشفکري هم در میان آنان هستند دعوت نشده بودند، در حالی که دعوت‌شدگان از مجموعه اصولگرایان کاملاً برعکس بود. به نظرم همین مورد را می‌توان به عنوان يك نقطه ضعف بر نحوه تعامل قوای حکومتي با دیگران مورد توجه قرار داد. مقرر شد که هر کدام از مهمانان 10 تا 15 دقیقه نظرات خود را بگویند و آقای اژه‌اي نیز در پایان سخن بگوید. البته ایشان از باب شروع نیز چند دقیقه‌اي در ابتدا به نکاتی پرسش‌گونه اشاره کردند که در حد ممکن به آنها نیز می‌پردازم. بنده سعی می‌کنم

که عمدتاً مسائل مطرح شده از جانب خود را شرح دهم، سپس به نکات گفته شده آقای محسنی اژه‌ای بپردازم. برنامه سه قسمت بود. ابتدا و انتها آقای اژه‌ای سخن گفت و در میانه برنامه نیز هر کدام از دعوت‌شدگان به تناسب حدود یک ساعت و نیم نظرات خود را اعلام داشتند. ابتدا به نظرات خود، سپس به نکات آقای محسنی اژه‌ای اشاره می‌کنم.

با توجه به محدودیت وقت قرار شد که برخی از نکات مورد نظرم را فراتر از عنوان آنها مکتوب و ارسال کنم که در اینجا تقدیم می‌شود. سخنان من در دو بخش موردی و کلی بود.

۱- حدود 30 سال است که بیشترین نوشته‌ها را در نقد و تحلیل امور قضایی و دستگاه قضایی نوشته‌ام. معتقدم که مهم‌ترین نهاد هر جامعه دستگاه قضایی آن است که اگر سالم و مستقل باشد، به‌طور قطع آن جامعه نیز روی خوش خواهد دید. بهترین شاخص برای سنجش وضعیت هر جامعه، سنجش وضعیت نهاد قضایی و دادگستری آن است. در کلیت امر وضع دادگستری ما از حیث استقلال در برابر ضابطان مطلوب نیست. به نظر بنده در مواردی دیده می‌شود که ضابطان اجرایی استقلال این نهاد را مخدوش می‌کنند. ضابطان برای رسیدن به اهداف و مأموریت‌های خود، از امکانات و توان دستگاه قضایی استفاده می‌کنند و این نافی استقلال امر قضایی است. برای مثال ضابطان حق ندارند برای جمع‌آوری مستندات یک اتهام، وارد خانه افراد شوند یا آنان را بازداشت کنند و اگر چنین مستنداتی وجود دارد باید پیش از حضور در خانه به اندازه کافی جمع‌آوری شده باشد و حضور در خانه یا محل کار مکمل آن مستندات باشد آن هم در حد ضرورت. ولی ضابطین برحسب منطق سنگ مفت، گنجشک مفت، چنین می‌کنند. حال چیزهایی به دست می‌آورند یا نمی‌آورند، ولی در این میان از اعتبار امر قضایی هزینه کرده‌اند. فشارهای گوناگون از جمله بازداشت و زندان انفرادی برای گرفتن اقرار و یا عدم دسترسی به وکیل و... نیز بیش از هر چیز ناقص استقلال دستگاه قضایی از سوی ضابطان است.

توضیح دادم که برای بریدن یک قطعه چوب، کافی است که یک اره ارزان قیمت بخرید، ولی اگر به جای اره چوب را با یک شمشیر مرصع و عتیقه که ارزش آن میلیاردها تومان است ببریم، نشان‌دهنده نابخردی ما است. استفاده از اختیارات دستگاه قضایی برای جمع‌آوری اسناد و یا گرفتن اقرار تحت فشار از متهمان، مثل بریدن یک قطعه چوب به وسیله شمشیر مرصع نادرشاه از اشیای موزه جواهرات است!! ارزش عدالت برای جامعه بسیار بالاتر از آن است که در خدمت اهداف ضابطان قضایی قرار گیرد. آنان باید تابع قاضی و دستگاه قضایی باشند و نه برعکس. این یکی از مهم‌ترین خطراتی است که دستگاه قضایی هر کشوری

را تهدید می‌کند.

□□□□□□ 1400 □□□□ 8 □□□□□□ □□□□□□:□□□□